

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 22. märts 2024
(OR. en, de, sk)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0195(COD)

7629/24
ADD 1 REV 2

CODEC 776
ENV 284
CLIMA 110
FORETS 84
AGRI 207
POLMAR 9

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Eelnõu: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS looduse taastamise kohta, ja millega muudetakse määrust (EL) 2022/869 (esimene lugemine) – Seadusandliku akti vastuvõtmine = Avaldused

Saksamaa avaldus

Looduse taastamise määrus võetakse vastu ajal, mil põllumajandussektor seisab silmitsi fundamentaalsete väljakutsetega. Saksamaa Liitvabariik rõhutab, et tulevikukindel põllumajandussektor on eluliselt tähtis. Toimivad ökosüsteemid on selle jaoks hädavajalik alus. Saksamaa Liitvabariigi arvates on looduse taastamise määruse rakendamisel äärmiselt oluline, et põllumajandusettevõtetele ei tekiks lisakoormust.

Eesti avaldus

Eesti toetab kindlalt looduse taastamise määrust. Peame looduse taastamise määrust üheks kõige tähtsamaks vahendiks, millega Euroopas elurikkuse vähenemine peatada ja see ohtlik suundumus ümber pöörata ning tagada meile ja meie lastele tervislik, vastupidav ja ohutu keskkond. Elurikas loodus on meie tugevaim liitlane kliimamuutuste vastu võitlemisel ja nende mõjuga kohanemisel. Toidutootmise kestlikkus, metsandus, elutähtsate ökosüsteemiteenuste osutamine – need kõik sõltuvad loodusest ja elurikkusest. Lisaks on meil vastutus mitte ainult oma kodanike ja tulevaste põlvkondade, vaid ka ülemaailmse kogukonna ees. Määrusega luuakse õige tasakaal looduskeskkonna pakiliste ja tegelike vajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete vahel ning samal ajal võetakse arvesse liikmesriikide jõupingutusi ja erinevaid olusid ning nähakse ette vajalik paindlikkus nendega tegelemiseks.

Läti avaldus

Läti tunneb endiselt tõsist muret põllumajanduse ökosüsteemide taastamist käsitlevate sätete proportsionaalsuse pärast seoses meetmetega, mille eesmärk on taastada põllumajanduses kasutatav turvasmuld ehk kuivendatud turbaalad.

Sellegipoolest toetab Läti looduse taastamist käsitleva määruse ettepaneku vastuvõtmist ning selle ettepaneku peamist eesmärki: taastada loodus kogu kontinendil elurikkuse, kliima ja inimeste hüvanguks.

Meie arvates kujutavad jõupingutustel põhinevad sätted, milles nähakse ette turvasmulla taastamise ja taassoostamise kvantitatiivsed eesmärgid, endiselt ohtu, et need mõjutavad ebaproportsionaalselt teatavaid konkreetsete kliimatingimustega liikmesriike.

Läti on ELi ühe väikseima põllumajandusmaa osakaaluga (30 % kogupindalast) liikmesriik. Samal ajal on Läti üks väheseid liikmesriike, kus turvasmulla osakaal põllumajandusmaal on kõige suurem.

Nimetatud eripära ja asjaolude tõttu ei tohiks taassoostamise ja taastamise meetmed mõjutada negatiivselt põllumajanduslikku tootmist, mis on Läti üks prioriteetseid majandussektoreid.

Lisaks suurendab taassoostamine ka heitekoguse poolest teisel kohal oleva kasvuhoonegaasi, st metaani heidet. Mõnel juhul võib taassoostamine minna vastuollu Läti maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse (LULUCF) alaste kliimaeesmärkide saavutamise, eriti lühiajaliselt.

Täiendava rahastamise kättesaadavus on käesoleva määrusega seatud eesmärkide saavutamise oluline eeltingimus.

Keskkonna- ja kliimaeesmärkide seadmisel tuleb tasakaalustatult arvesse võtta kõiki maa majandamise, põllumajanduse või metsanduse kestlikkuse aspekte.

Madalmaade avaldus

Madalmaade valitsus soovib korrata, et rõhutab looduse taastamise määruse tähtsust ja toetab selle üldist eesmärki. Täname eesistujariike Prantsusmaad, Rootsit, Hispaaniat ja Belgiat ning komisjoni ja Euroopa Parlamenti nende konstruktiivse tegutsemise eest määruse valmimisel. Avaldame tunnustust kõigile ELi partneritele, kes on Madalmaade muresid tõsiselt võtnud ja püüdnud leida läbirääkimiste käigus lahendusi nende raskuste arvessevõtmiseks.

Madalmaade parlament on siiski suure häälteenamusega vastu võtnud ettepaneku, milles palutakse valitsusel hääletada looduse taastamise määruse vastu, võttes arvesse, et looduse taastamise praeguste ja tulevaste eesmärkide saavutamine on märkimisväärselt raske tulenevalt suurest rahvastikutihedusest ning konkureerivate majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaalaste nõudmiste põhjustatud tugevast survest maakasutusele, samuti seonduvatest riskidest, mis puudutavad õiguslikke ja poliitilisi tagajärgi. Määrusega aastateks 2040 ja 2050 seatud siduvad eesmärgid raskendavad rakendamist veelgi. Sellest tulenevalt hääletab Madalmaade valitsus määruse vastu.

Kui määrus on ametlikult vastu võetud ja jõustunud, kohustuvad Madalmaad määrust edukalt rakendama. Meie eesmärk on rakendada määrust nii, et ühiskondlikult oluliste projektide halduskoormus ja õiguslikud nõuded oleksid võimalikult piiratud, ning püüame leida määruse raames võimalusi maa ja ressursside mitmeotstarbeliseks kasutamiseks. Madalmaad soovivad jätkata komisjoni ja liikmesriikidega pidevat dialoogi, tagamaks et määrusega aidatakse kaasa ökosüsteemide taastamisele inimeste, kliima ja planeedi heaks.

Slovakkia avaldus

Slovakkia toetab määruse eelnõu eesmärki, milleks on aidata ökosüsteeme taastades kaasa elurikka ja vastupanuvõimelise looduse pidevale, pikaajalisele ja kestlikule taastumisele kogu Euroopa Liidu maismaa- ja merealadel, samuti aidata kaasa liidu kliimamuutuste leevendamise ja kliimamuutustega kohanemise eesmärkide saavutamisele ning rahvusvaheliste kohustuste täitmisele.

Siiski usume, et selle eesmärgi saavutamiseks tehtavates jõupingutustes tuleb võtta arvesse liikmesriikide erinevate ökosüsteemide lähtejooni ja nõudeid. Euroopa seisukohast tuleb looduse taastamiseks teha kõige rohkem jõupingutusi seal, kus inimtegevus on ökosüsteeme kõige enam muutnud ja negatiivselt mõjutanud. Slovakkias on veel ökosüsteeme, kus looduse ja elurikkuse säilitamise tase on kõrge, nagu näitab 2022. aasta keskkonnatoime indeksi kohase elurikkuse indeksi riiklik väärtus, mis on 82,7. Need positiivsed näitajad tuleb võimalikult suures ulatuses säilitada. Selline olukord on suures osas Slovakkia praeguste ja paljudel juhtudel pikaajaliste ja aktiivsete maastiku- ja looduskaitsemeetmete tulemus. Lisaks kutselistele ja vabatahtlikele looduskaitsetajatele on Slovakkias olulist rolli etendanud ka põllumajandustootjad, metsamehed ja metsaomanikud ning kohalikud elanikud.

Seetõttu peab määruse tulevane kohaldamine põhinema jõupingutuste õiglasel jaotamisel liikmesriikide vahel. Määruse tõhusaks kohaldamiseks on vaja, et näitajad, soodsa seisundiga alade ja elupaikade seisundi hinnangud oleksid määratud õigesti ja rahuldaval tasemel. Vastasel juhul võib see veelgi süvendada erinevusi ökosüsteemide seisundis ja loodusvarade kasutamises liidu liikmesriikide vahel ning avaldada liikmesriikides erinevat sotsiaal-majanduslikku mõju.

Oleme seisukohal, et määruse kohaldamine suurendab haldus- ja finantskoormust, mis jääb olulisel määral liikmesriikide kanda. Riiklikest vahenditest rahastamine peaks seetõttu tagama stabiilselt ja prognoositavalt piisavad vahendid uuendatud meetmete rakendamiseks ja majandustegevuse erineva ulatusega piiramise kompenseerimiseks.

Komisjoni avaldus

EL ja selle liikmesriigid on 25. juunil 1998 vastu võetud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni (Århusi konventsioon) osalised.

Liikmesriigid peaksid tagama, et asjaomastel üldsuse liikmetel, kel kooskõlas siseriikliku õigusega on piisav huvi või kes väidavad, et nende õigusi on kahjustatud, on juurdepääs läbivaatamismenetlusele kohtus või seaduse alusel loodud muus sõltumatus ja erapooletus organis, et vaidlustada riiklike taastamiskavade sisuline või menetluslik õiguspärasus ja pädevate asutuste poolne tegematajätmine, olenemata sellest, milline on olnud asjaomaste üldsuse liikmete osa selliste riiklike taastamiskavade koostamise ja kehtestamise protsessis. See peab olema kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu asjakohase kohtupraktikaga, mis käsitleb õiguskaitse kättesaadavust keskkonnaasjades, ning täielikult järgima kohustusi, mille liikmesriigid on võtnud Århusi konventsiooni osalistena¹.

¹ Vt ka teatis „Keskkonnaasjades kohtu poole pöördumise võimaluste parandamine ELis ja selle liikmesriikides“, (dok 11854/20 – COM(2020) 0643).